

BIBLIOTECILE UNIVERSITARE ȘI SPECIALIZATE ÎN CONTEXTUL PROVOCĂRILOR SEC. XXI

Amplificarea proceselor tehnologice în Biblioteca Republicană Științifică Agricolă

Viorica LUPU,
director adjunct al BRȘA

Implementarea noilor tehnologii informaționale în activitatea bibliotecilor atrage după sine schimbări organizațional-tehnologice, precum și necesitatea creării în bibliotecă a unui sistem tehnologic capabil să răspundă cerințelor timpului, să reacționeze la noile metode, forme, tehnologii și modificări funcționale și să reflecte caracterul multifuncțional al activităților bibliotecii.

Abordarea tehnologică se bazează pe direcțiile practice ale bibliotecii. Biblioteca ca sistem tehnologic reprezintă o structură integră, menținându-și durabilitatea și stabilitatea datorită organizării relațiilor reciproce dintre subsistemele sale, care sunt următoarele: obiectele muncii (colecțiile de documente, necesitățile informaționale), procesele tehnologice bibliotecare, rezultatele finale (serviciile și produsele informaționale), subsistemul resurselor (umane, tehnice, informaționale, lingvistice, software), subsistemul documentar de reglementare a tehnologiilor bibliotecare, controlul calității.

Un sistem tehnologic trebuie să posedă următoarele caracteristici:

- **caracter rațional, util** – atingerea rezultatului scontat cu cheltuieli optime;
- **calități procesuale** – prezentarea algoritmică a activității în consecutivitatea proceselor și operațiunilor tehnologice;
- **de organizare** – organizarea structurală și funcțională, de dirijare a tehnologiilor bibliotecare;
- **de reglementare** – reglementarea proceselor și cerințelor raportate la rezultatul final;
- **caracter reproductiv, de regenerare** – garantarea rezultatelor prin respectarea prescripțiilor tehnologice;
- **caracter sistemic** – integritatea, legăturile reciproce a subsistemelor în cadrul sistemului tehnologic.

Sistemul tehnologic de bibliotecă trebuie să fie orientat spre reformarea materialelor existente în produse și servicii, necesare societății, cu cheltuieli minime, luându-se în vedere condițiile actuale și cheltuielile de timp.

Ciclul vital al sistemului tehnologic se constituie din câteva etape:

- cercetare;
- elaborare experimentală;
- proiectare tehnologică;
- aprobare și implementare;
- exploatare;
- actualizare sau modificare a sistemului tehnologic.

BRȘA își orientează eforturile și implicațiile prioritare în vederea amplificării proceselor tehnologice, raționalizării și evaluării eficienței tuturor direcțiilor practice ale bibliotecii, ceea ce servește de fapt ca bază a dezvoltării și îmbunătățirii activităților bibliotecare.

În scopul amplificării tehnologiilor bibliotecare BRȘA a întreprins o serie de acțiuni, printre care țin să le menționez pe cele mai importante:

Aplicarea principiului „abordare procesuală”: stabilirea și delimitarea proceselor tehnologice; crearea grupurilor, echipelor de lucru, gruparea personalului pe posturi, compartimente în scopul realizării eficiente a obiectivelor previzionate; corelarea judicioasă a sarcinilor, competențelor și responsabilităților, desemnarea responsabililor de proces.

Optimizarea structurii organizațional-funcționale: complexitatea funcțiilor bibliotecii a condiționat crearea unei structuri în cadrul BRȘA, atât la nivel orizontal, cât și vertical, pentru a asigura dirijarea cu succes a tehnologiilor bibliotecare și a asigura coordonarea interdepartamentală. În cadrul acestei structuri putem menționa crearea Comisiei tehnologii de bibliotecă care reprezintă un organ lucrativ, cu funcții specifice, care activează în scopul asigurării calității tehnologiilor bibliotecare.

Asigurarea proceselor tehnologice cu resurse software: achiziționarea, instalarea și utilizarea softului specializat AGROVOC în vederea creării tezaurului național agricol; implementarea softului WebAGRIS în baza căruia este creată baza de date AGRIS-MOLDOVA, care ulterior este integrată în Sistemul Internațional de Informare în domeniul Agriculturii AGRIS, astfel plasând informația națională de profil agrar în spațiul informațional mondial

agrar; elaborarea aplicațiilor suplimentare la softul specializat de bibliotecă TINLIB-RMF.

Asigurarea cu resurse lingvistice: elaborarea conceptului resurselor lingvistice din perspectiva dezvoltării și profilării lor, ținându-se cont de interdependențele componentelor lor; aplicarea unui complex de limbaje de indexare (CZU la prelucrarea formală a documentelor și limbajul descriptor pentru indexarea semantică); stabilirea conținutului bazei lingvistice; stabilirea gradului de detaliere a indexării documentelor; elaborarea instrucțiunii „Indexarea coordonată a documentelor”, schema bloc a procesului de indexare normalizată, crearea Indexului alfabetic pe materii în limba română).

Elaborarea documentelor normative, instructiv-metodologice și de reglementare a activităților tehnologice: algoritimizarea proceselor tehnologice; elaborarea schemelor-bloc la procesele: indexarea documentelor în baza tezaurului, regăsirea informației; elaborarea documentelor tehnologice: „Harta-traseu a documentului”, „Înregistrarea beneficiarilor”, „Traseul cererii de informare”; elaborarea instrucțiunilor: „Indexarea coordonată a documentelor”, „Termeni de păstrare a documentelor în colecțiile BRSA”, „Excluderea documentelor din colecțiile BRSA”; elaborarea documentului normativ „Normarea muncii în BRSA”.

Formarea și dezvoltarea cunoștințelor tehnologice a bibliotecarilor: conceperea culturii tehnologice ca atribut al fiecărui angajat, promovarea între angajați a conceptului de deschidere spre comunicare, consultanță și difuzare a experiențelor profesionale, inovațiilor și noilor viziuni în domeniu; multidimensionarea activității angajaților; elaborarea și implementarea unor programe anuale de instruire (biblioteca ca sistem tehnologic, abordarea tehnologico-procesuală, proiectarea tehnologică a proceselor bibliotecare).

Măsurile de control: analiza cu regularitate a proceselor din punctul de vedere al eficienței și

raționalizării, testarea posibilităților de perfecționare și de prelucrare conceptuală a proceselor; realizarea controlului asupra respectării cerințelor și disciplinei tehnologice, control bazat pe două niveluri: pe orizontală – în cadrul serviciului, oficiului și pe verticală – în baza fluxului, ciclului tehnologic.

Evaluarea eficienței funcționale a activităților bibliotecii: calcularea eficienței livrării informației în sistemul automatizat al BRȘA în baza metodologiei lui Cleverdon, determinarea atât a indicatorilor pozitivi (plenitudinea și precizia informației), cât și a celor negativi (bruiatul și pierderile informaționale); elaborarea căilor și metodelor de ridicare a eficienței procesului de livrare a informației în sistemul automatizat al bibliotecii).

Abordarea tehnologico-procesuală ne permite o exprimare sistemică a activităților din bibliotecă, o analiză de detaliu, o viziune integrală și, de aici, o îmbunătățire continuă a calității tehnologiilor, serviciilor și produselor bibliotecii, or, abordarea de pe poziții procesuale servește ca strategie metodologică de dezvoltare a bibliotecii.

Amplificarea proceselor tehnologice în BRȘA a contribuit la sporirea calității serviciilor și produselor bibliotecii, modernizarea formelor și metodelor tradiționale de lucru, optimizarea fluxurilor tehnologice de bază (dezvoltarea resurselor informaționale, prelucrarea analitico-științifică a documentelor, activitatea bibliografică, organizarea și comunicarea colecțiilor).

Referințe bibliografice:

1. Kulikovski, Lidia. *Fundamentul normativ și de reglementare a proceselor tehnologice în bibliotecă: abordare teoretico-practică*. În: Conferința tehnico-științifică a colaboratorilor, doctoranzilor și studenților, 15-17 noiembrie 2007 / Univ. Tehnică a Moldovei. Ch., 2007. Vol. 1. P. 474-477.
2. Пилко, И. С. *Информационные и библиотечные технологии: учебное пособие*. Санкт-Петербург, 2006. 342 с.

